



ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO

PREZES

prof. dr hab. Jan Klimek

L.dz. NR/JR/11/01/2025

Warszawa, 5 listopada 2025 r.

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Szanowne Pani Minister

w odpowiedzi na pismo z dnia 7 października 2025 r., znak DP-Ib.0210.3.2025, Związek Rzemiosła Polskiego przedstawia opinię do projektu ustawy o zasadach realizacji planu społeczno-klimatycznego, z uwzględnieniem zarówno ryzyk dla mikro i małych przedsiębiorstw, jak i społeczno-gospodarczych implikacji transformacji klimatycznej.

Przedsiębiorcy zrzeszeni w sieci organizacyjnej Związku Rzemiosła Polskiego wskazują na zagrożenia dla firm rzemieślniczych oraz innych mikro i małych firm wynikające z polityki Zielonego Ładu i wdrażania mechanizmu ETS2. Jako że w procesie transformacji energetycznej kluczową odgrywają firmy budowlane, niniejsza opinia odzwierciedla głównie obserwacje i wnioski zgłaszane przez właścicieli firm rzemieślniczych działających w tej branży. Aby transformacji energetyczna przebiegła sprawnie, Plan Społeczno-Klimatyczny powinien zapewniać udział i małych przedsiębiorstw budowlanych, jako beneficjentów i wykonawców.

1. Brak realnych gwarancji dla MMŚP

Projekt ustawy nie zawiera przepisów, które zapewniałyby realny i systemowy udział mikro i małych firm w realizacji planu społeczno-klimatycznego. Nie przewidziano dedykowanych naborów, preferencji punktowych ani uproszczonych procedur co rodzi poważne ryzyko, że jedynie bardzo ograniczona liczba firm rzemieślniczych będzie mogła skorzystać z częściowego dofinansowania projektów mających na celu podniesienie efektywności energetycznej. Szacowana liczba 5 tysięcy mikro przedsiębiorstw, która mogłaby występować o dofinansowanie z funduszu jest niewspółmierna do potrzeb.

2. Nadmierne obciążenia proceduralno-administracyjne i koszty administracyjne

Proponowany system wdrażania Planu Społeczno-Klimatycznego opiera się na wielu poziomach administracyjnych, z rozbudowanymi obowiązkami sprawozdawczymi i

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel.: 22 50 44 200, e-mail: zrp@zrp.pl, www.zrp.pl

kontrolnymi. Z tego powodu mikroprzedsiębiorstwa, dysponujące ograniczonymi zasobami kadrowymi, mogą być de facto wykluczone z udziału w korzystaniu ze środków Funduszu.

3. Skutek wzrostu kosztów energii

Rozszerzenie systemu handlu emisjami (ETS2) na budynki i transport, bez jednoczesnego wsparcia finansowego, doprowadzi do wzrostu cen energii elektrycznej, paliw i materiałów budowlanych. Koszty te spadną na obywateli i mikrofirmy, które nie będąc w stanie ich udźwignąć będą powodować pogorszenie płynności finansowej.

4. Zagrożenie redukcją zatrudnienia i upadłościami firm

Firmy rzemieślnicze, w tym firmy aktywne w branży budowlanej, działają na niskich marżach i charakteryzują się dużą wrażliwością na wzrost kosztów energii i materiałów. Wzrost kosztów prowadzenia działalności w połączeniu z ograniczonym dostępem do środków publicznych może prowadzić do upadłości setek mikro firm i tym samym do likwidacji miejsc pracy.

5. Osłabienie konkurencyjności

Obciążenia wynikające z polityki Zielonego Ładu osłabiają pozycję polskich producentów i wykonawców względem firm spoza Unii Europejskiej, nie ponoszących kosztów ETS, certyfikatów środowiskowych ani wysokich opłat energetycznych, co stwarza nierówne warunki prowadzenia działalności, grożąc pogorszeniem kondycji głównie firm sektora usług budowlanych, produkcji materiałów budowlanych, firm branży drzewnej, motoryzacyjnej, wędliniarskiej i piekarsko-cukierniczej.

5. Niespójność z przepisami rozporządzenia UE 2023/955 w sprawie ustanowienia Społecznego Funduszu Klimatycznego i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/1060

Zgodnie przepisami wymienionego rozporządzenia, państwa członkowskie mają obowiązek zapewnić, by środki i inwestycje finansowane z funduszu przynosiły korzyści gospodarstwom domowym, mikroprzedsiębiorcom i użytkownikom transportu znajdującym się w trudnej sytuacji. Tymczasem obecny kształt opiniowanej ustawy nie zawiera zapisów, które by ten wymóg wypełniały w należyty, odpowiedni do potrzeb sposób.

Wobec przedstawionych argumentów Związek Rzemiosła Polskiego wnioskuje o:

1. Wprowadzenie w opiniowanym projekcie ustawy zapisu zapewniającego udział mikro i małych firm budowlanych w działaniach realizowanych w ramach Planu Społeczno-Klimatycznego, w tym poprzez wprowadzenie dedykowanych naborów do projektów oszczędzania energii i innych projektów z obszaru transformacji energetycznej, preferencji punktowych w konkursach oraz uproszczenie procedury rozliczeniowej.
2. Przewidzenie dostępu do bezpłatnego poradnictwa i szkoleń w zakresie optymalnych, sprawdzonych w praktyce, technik i technologii stosowanych w procesach transformacji energetycznej.
3. Przesunięcie w czasie momentu wdrożenia systemu ETS2 dla budynków i transportu, do momentu pełnego uruchomienia szerszych osłon finansowych dla MMŚP.

Związek Rzemiosła Polskiego nie neguje potrzeby ochrony klimatu ani konieczności modernizacji energetycznej kraju. Podkreślamy jednak, że tempo i sposób wdrażania Zielonego Ładu musi uwzględniać możliwości polskich firm rzemieślniczych i lokalnych wykonawców. Brak takich działań grozi masowym wykluczeniem gospodarczym i społecznym, likwidacją firm, wzrostem bezrobocia oraz osłabieniem lokalnej gospodarki.

Z wyrazami szacunku
Jan Klimczak